

بررسی عملکرد تیم امید در رقابت‌های انتخابی المپیک

سریال بی‌پایان ناامیدی بزرگ

«تیم امید ایران از صعود به المپیک بازماند.» این جمله در چند سال گذشته تبدیل به یکی از کلیشه‌ای‌ترین جملات فوتبال ایران پس از قطع همکاری با مهدی مهدوی کیا و چند ماه پلانکیفی، در ماه‌های پایانی سال گذشته رضا عنایتی را به عنوان سرمربی امیدها در رقابت‌های مرحله انتخابی جام ملت‌های زیر ۲۳ سال آسیا ۲۰۲۴ و همچنین بازی‌های آسیایی ۲۰۲۲ هانگ‌زو انتخاب کرد. امیدها با عنایتی برای برگزاری رقابت‌های انتخابی مرحله مقدماتی جام ملت‌های زیر ۲۳ سال آسیا به تاشکند ازبکستان سفر کردند. آنها در ۲ بازی اول شان هنگ‌کنگ و افغانستان را شکست دادند، در بازی سوم و آخر اما مقابل ازبکستان میزبان و تیمی که در ۳ دوره از ۴ بازی اول المپیک تابستانی حضور داشته با نتیجه یک بر صفر شکست خوردند تا حسرت صعود به المپیک ۵۰ ساله شود. شاید هم این حسرت ابدی شود زیرا خبرهایی مبنی بر حذف فوتبال از بازی‌های المپیک تابستانی ۲۰۲۸ لس‌آنجلس شنیده می‌شود. به بهانه عدم صعود امیدها به المپیک و تکرار شدن این ناکامی بزرگ عملکرد آنها در ادوار گذشته رقابت‌های انتخابی المپیک را بررسی می‌کنیم.

المپیک ۲۰۲۰ توکیو
تیم امید ایران با زلاتکو کرانچار رقابت‌های مقدماتی جام ملت‌های زیر ۲۳ سال آسیا در تایلند را آغاز کرد. امیدها که در آن دوره ستارگانی همچون مهدی قایدی، اللهیار صادمشن، محمد محبی و امید نورافکن را در ترکیب‌شان داشتند، در بازی آخر مرحله اول مقابل تیم عراق شکست خوردند اما به عنوان برترین تیم دوم بلیت پرواز به تایلند را دریافت کردند. پس از استقفا کرانچار، حمید استیلی که به عنوان مدیر فنی تیم فعالیت می‌کرد از سوی فدراسیون به عنوان سرمربی انتخاب شد. امیدها در مرحله گروهی با تیم‌های چین، کره جنوبی و ازبکستان همگروه شدند و با ثبت ۲ شکست مقابل چین و کره جنوبی و یک تساوی مقابل ازبکستان از گردونه مسابقات حذف شدند و به ایران بازگشتند.

المپیک ۲۰۱۶ ریودوژانیرو
هدایت تیم امید پس از ناکامی در بازی‌های آسیایی ۲۰۱۴ اینچئون به محمد خاکیور سپرده شد. تیم تحت هدایت خاکیور ستاره‌هایی همچون روزبه چشمی، مهدی ترابی، محمدحسین کنعانی، علی کریمی و میلاد محمدی را در ترکیبش داشت. مسابقات جام ملت‌های زیر ۲۳ سال آسیا در سال ۲۰۱۶ به

میزبانی قطر برگزار می‌شد. تیم تحت هدایت خاکیور شروع فوق‌العاده‌ای در مرحله گروهی داشت و موفق شد پس از قطر که با کسب ۹ امتیاز از ۳ مسابقه به عنوان صدرنشین به مرحله حذفی رسیده بود، صعود خودش را به عنوان تیم دوم گروه اول مسابقات به مرحله یک هشتم نهایی مسجل کند. ایران طبق برنامه باید برای صعود به یک چهارم نهایی به مصاف تیم فوتبال ژاپن می‌رفت. شاگردان خاکیور در آن بازی با نتیجه ۳ بر صفر مغلوب سامورایی‌های جوان شدند و شانس سفر به برزیل برای حضور در مسابقات فوتبال المپیک را از دست دادند تا حسرت صعود به مهمترین تورنمنت چند ورزشی جهان برای فوتبالی‌ها طولانی‌تر شود.

المپیک ۲۰۰۸ پکن
وینکو گوویچ سرمربی کروات نام آشنا مأمور رساندن تیم امید به بازی‌های المپیک ۲۰۰۸ پکن بود. او با تیمی که ستاره‌هایی نظیر حسین کعبی، مهرداد اولادی، میلاد میداودی و امیررضا روانخواه را در ترکیبش داشت در رقابت‌های انتخابی المپیک پکن در قاره آسیا با ۳ شکست، ۲ تساوی و یک پیروزی در رتبه آخر جدول قرار گرفت و از دریافت بلیت پکن باز ماند. پس از ناکامی در رسیدن امیدها به ستاره‌هایی همچون کمال کامیابی‌نیا، احسان حاجی‌صفی، کریم انصاری فرد و محسن مسلمان را در اختیار داشت. تیم تحت هدایت

المپیک ۲۰۰۴ آتن
امیدها در المپیک ۲۰۰۴ آتن هم یکی از پرستاره‌ترین تیم‌های شان را در اختیار داشتند. این تیم با هدایت محمد مایلی کهن و حسین فرکی مسیر صعود به المپیک و طلسم‌شکنی را جست‌وجو می‌کرد. بسیاری تصور می‌کردند در حضور ستاره‌هایی همچون مهدی رحمتی، ایمان مبعلی، جواد کاظمیان و مهرداد معدنی صعود امیدها به آتن ۲۰۰۴ قطعی است. اتفاقی که رخ نداد و مایلی کهن موفق نشد معجزه‌ای که همراه با تیم ملی بزرگسالان در جام ملت‌های ۱۹۹۶ آسیا رقم زد، این بار با امیدها تکرار کند. شاگردان مایلی کهن در این مسابقات با کسب ۴ پیروزی و ۲ شکست از راهیابی به المپیک آتن بازماندند. شکست برابر کره و چین پایان رؤیای امیدها بود. اتفاقی که ثابت کرد قهرمانی امیدها در بازی‌های آسیایی به هیچ عنوان تضمین‌کننده صعود آنها به المپیک نیست. امیدهای ایران پیش از بازی‌های مقدماتی ۲۰۰۴ با برانکو ایوانکوویچ کروات و دستیار بلاژیچ در بازی‌های آسیایی ۲۰۰۲ بوسان به مدال طلا رسیده بودند.

المپیک ۲۰۰۰ سیدنی
می‌توان نام اتفاقی که در بازی‌های انتخابی

المپیک ۲۰۰۰ سیدنی برای امیدها رخ داد را یک کج‌سلیقگی تمام عیار گذاشت. در شرایطی که تیم امید ستاره‌های بسیاری همچون مهدی مهدوی کیا، رسول خطیبی، جواد نکونام و حامد کاویانپور را در اختیار داشت و بخت اول صعود به بازی‌های سیدنی بود، فدراسیون وقت سرمربی‌ای آلمانی به نام ایگان کوردس را به عنوان سرمربی آنها در مسابقات انتخابی منصوب کرد. اتفاقی که باعث شد تیم با به دست آوردن ۲ پیروزی و ۲ تساوی از صعود به المپیک باز بماند.

المپیک ۱۹۹۶ آتلانتا
هدایت تیم امید برای صعود به مسابقات ۱۹۹۶ آتلانتا برعهده هانس یورگن گده آلمانی بود. او هم با وجود تمام ستارگانی که در تیم حضور داشتند، موفق نشد بلیت سفر به آتلانتا را برای فوتبال ایران اوکی کند. تیم تحت هدایت هانس یورگن گده ستاره‌هایی همچون کریم باقری، ادموند بزیک، مهرداد میناوند و مهدی مهدوی کیا را در اختیار داشت. با حضور تمام این ستاره‌ها که تنها حضور یک نفرشان در ترکیب اصلی برای پیروزی کافی بود، دو پیروزی، یک تساوی و یک شکست کسب کرد و از صعود به بازی‌های آتلانتا باز ماند.

المپیک ۱۹۹۲ بارسلون
مأمور رساندن فوتبال ایران به المپیک ۱۹۹۲ بارسلون انور هادزیابیچ بوسنیایی بود. سرمربی‌ای که پیش از آمدن به ایران روی تیم الریان قطر و یک تیم بوسنیایی نشسته بود. تیم او هم برای رسیدن به بلیت بارسلون ستاره کم نداشت. زیرا ستاره‌هایی همچون خداداد عزیزی، میرشاد ماجدی، یحیی گل محمدی و بهزاد داداش‌زاده را در اختیار داشت. با وجود این تیم امید در آن رقابت‌ها با کسب ۲ تساوی، ۴ پیروزی و یک شکست مقابل قطر در کمال ناباوری از صعود به بازی‌های المپیک تابستانی ۱۹۹۲ بارسلون باز ماند.

المپیک ۱۹۸۸ سئول
پیش از رقابت‌های بارسلون مسابقات کسب سهمیه بازی‌های المپیک تابستانی با حضور تیم‌های بزرگسالان برگزار می‌شد. ایران رقابت‌های ۱۹۸۰ مسکو و ۱۹۸۴ لس‌آنجلس را تحریم کرد و در رقابت‌های انتخابی سال ۱۹۸۸ هم با هدایت پرویز دهداری و تیم بزرگسالان که ستاره‌هایی همچون احمدرضا عابدزاده، فرشاد پیوس، مرتضی کرمانی‌مقدم، جواد زرینچه و... را ترکیبش داشت، در مسابقات حضور یافت اما باز هم به المپیک نرسید.

کارت‌های بی‌مورد، تیم امید را حذف کرد عصبانی هستیم!

تیم امید ایران به دلیل دریافت کارت زرد بیشتر نسبت به مالزی به صورت ناباورانه از دور رقابت‌ها حذف شد. تیم امید ایران در سه مسابقه انجام شده ۹ کارت زرد دریافت کرد ولی در سمت مقابل، مالزی ۴ اخطار گرفت تا این اتفاق موجب شود مالزی با دریافت ۵ اخطار کمتر شانس المپیک شدن ایران را از بین ببرد. کارت‌های ایران در این رقابت‌ها بعضاً بی‌مورد و بدون دلیل بود. درست همانند تیم‌های باشگاهی و ملی ما که در بازی‌ها خیلی راحت اخطار می‌گیرند، تیم امید نیز از همین قاعده پیروی کرد. یاسین سلمانی و محمدامین حزایوی، کاپیتان‌های اول و دوم ایران در نخستین بازی مقابل هنگ‌کنگ کارت زرد گرفتند؛ در دومین مسابقه برابر افغانستان هم سامان تورانیان، طاهما طباطبایی و علیرضا باوینه اخطار دریافت کردند و در آخرین دیدار هم با ازبکستان که جدال برتنشی بود، محمدامین حزایوی، امیر جعفری، یاسین سلمانی و محمدرضا پردبیار با کارت زرد جریمه شدند و علاوه بر آنها، مهرا فرقاتی سرپرست تیم فوتبال المپیک هم اخطار گرفت تا تعداد اخطارها به غیر از سرپرست تیم به عدد ۹ برسد! بازیکنان تیم امید در این مسابقات بسیار خشن بودند و کارت‌های بی‌موردی گرفتند که در مقابل حریفان ضعیف مثل هنگ‌کنگ و افغانستان باور نکردنی بود. به این ترتیب باید با رقابت‌های المپیک پاریس خداحافظی کرد و تیم امید ایران حتی به رقابت‌های دوحه هم نرسید. چه برسد به پاریس!

با هر تیمی حذف می‌شدیم

چنین بازیکنانی مطلب می‌زدند تا گناه‌شان را بپوشانند. مثلاً می‌گویند تکنیک یا استیل فلانی به یار مقابلش چربید اما تمام این تبلیغات سوء به ضرر فوتبال ما و خود بازیکن است. امیر قلعه‌نویی بارها از کادرفنی تیم امید حمایت و اعلام کرد حتی اگر این تیم ناکام هم شود، باید حمایت‌ها را ادامه داد و حالا او نیز به عنوان یکی از عوامل انتخاب عنایتی باید پاسخگوی حذف تیم امید باشد. خود قلعه‌نویی عنایتی را پیشنهاد داده و باید از این مربی حمایت کند. کار خاصی هم انجام نمی‌دهد. وظیفه‌اش است پشت او بایستد. مرام و مسلک کار این را می‌گوید. پاسخگویی هم در فوتبال ایران معنی ندارد. چند روز در مورد حذف تیم امید بحث و در نهایت با یک معذرت‌خواهی همه چیز تمام می‌شود. بار دیگر پرونده این تیم راتا ۴ سال دیگر می‌بندند. باید فکر اساسی کرد و اصلاً نباید کار ما به کارت زرد بکشد. فوتبال ازبکستان از ما جلو زده. ایران با فانتوم هم به ژاپن و کره جنوبی نمی‌رسد اما اگر فکر اساسی نکنیم، با همین ارتباطات نابود خواهیم شد. باید برخی افراد و مربیان از فوتبال ما بروند. مهدی تاج اگر واقعاً به فکر فوتبال است، باید برای چهار سال آینده برنامه‌ریزی اصولی کند. از المپیک که بازهم حذف شدیم. نمی‌خواهیم تیم به جام جهانی بعدی برود، خواهش می‌کنم ۴-۵ سال اساسی کار کنید تا پس از این مدت شاهد نتایج خوبی باشیم.

الان چیزی ندارد و جزو تیم‌های رده ۵-۶ قاره است. اگر فدراسیون فکر اساسی نکند، شیب افول فوتبال ما خیلی تندتر می‌شود. باید چند سال فوتبال را در رده ملی و بزرگسال تعطیل کنیم و پس از اینکه نسل فعلی به پایان کارش رسید، بار دیگر به شکل اصولی از رده نونهالان کارمان را شروع کنیم. نقش رضا عنایتی در ناکامی تیم امید مثل بقیه است. او بازیکن بزرگی بوده اما در مربیگری تجربه کافی ندارد. عنایتی را هم سوزاندم. نمی‌دانم برای انتخابش ارتباطات دخیل بود یا مطالعات اما باید اجازه می‌دادیم ۳-۴ سال دیگر تجربه به دست آورد و سپس سرمربیگری جوانان و امید را به او بدهیم. البته هر کسی سرمربی تیم‌های ملی ما شود، همین بساط را خواهیم داشت. اگر در مرحله اول حذف نشویم، در مرحله بالاتر حذف می‌شویم. نمی‌توانیم غیراصولی به موفقیت برسیم. شاید یک بار اتفاقی بیفتد و به فینال یک تورنمنت برسیم اما از فوتبال آسیا عقب هستیم. اگر فدراسیون فکر اساسی نکند، در آینده نزدیک به یک تیم درجه ۲ در این قاره تبدیل می‌شویم. الان وضعیت دفاع تیم‌های ملی ما را ببینید. نفراتی را در فوتبال بزرگ کرده و گزارشگران ما جوری صحبت از یک مدافع بزرگ کرده ظاهراً باید او در رتال مادرید بازی کند. در حالی که نفرات تیم‌های مقابل به راحتی از همین مدافعان عبور کرده و چندین بار با دروازه‌بان ما تک به تک می‌شوند. برای

علی اصغر مدیرروستا

مهاجم سابق تیم ملی

پایه و اساس فوتبال ما نسبت به فوتبال روز دنیا ضعیف است. تیم‌های پایه کشورمان ضعیف عمل می‌کنند. نفراتی به درجات بالا می‌رسند که از نظر فنی و تکنیکی ضعف دارند. در نهایت ما حاصل آن به تیم بزرگسالان ما لطمه می‌زند. اگر نسل بازیکنان فعلی تیم بزرگسالان کنار بروند، با مشکلی بدتر از تیم امید روبرو می‌شویم. اگر فکر اساسی نکنیم و از مربیان خوب و کارآمد دنیا برای تیم‌های پایه استفاده نکنیم، دچار مشکل بزرگی می‌شویم. مربیان پایه ما واقعاً ضعیف کار می‌کنند. نگاه تکنید برخی افراد می‌آیند و ۳ بازیکن را معرفی می‌کنند. این آمار را هم کارنامه می‌دانند و مدعی هستند باید سرمربی یک تیم ملی پایه شوند! در حالی که در دنیا اینطور نیست. اتفاقاتی در فوتبال پایه ما رقم می‌خورد که از مسائل فنی به دور است. زیرساخت‌های فوتبال ما ضعیف است حتی بزرگسالان ما نیز زمین تمرین خوبی ندارند.

مدتی قبل هم گفتم اگر از نظر سخت‌افزاری و فنی به داد فوتبال نسیم، مربیان خوب و سطح بالا را برای رده پایه به کشور نیاوریم، مانند برمه می‌شویم! این تیم هم سال‌ها در سطح آسیا عناوین متعددی به دست آورد اما

از صعود ۹۹ درصدی تا حذف فیلپین نقش اول ناکامی امیدها

تیم امید ایران در شرایطی باور نکردنی با یک حذف مبهوت‌کننده روبه‌رو شد. امیدهای ایران در حالی که پس از شکست مقابل ازبکستان هم شانس بالایی برای صعود به عنوان یکی از برترین تیم‌های دوم داشتند اما نتایجی که در بازی‌های دیگر رقم خورد، باعث حذف ایران شد. یکی از نتایج مهم تساوی ۲-۲ عراق مقابل کویت بود. عراق اگر با تفاضل ۲ گل یا بیشتر کویت را شکست می‌داد، کویت حذف می‌شد اما در کمال تعجب عراقی‌ها فقط توانستند ۲ گل خورده را جبران کنند و بازی را به تساوی بکشانند. نتیجه تأثیرگذار دیگر در روز دوم مسابقات رقم خورد. یعنی همان روزی که ایران با ۴ گل افغانستان را شکست داد. در آن روز مالزی موفق شد با ۵ گل فیلپین را شکست بدهد و تفاضل گل بالایی را به دست بیاورد. مالزی با پیروزی پرگل مقابل فیلپین تفاضل گل بالایی را به دست آورد و رقیب ما در جدول برترین تیم‌های دوم شد. جالب اینکه فیلپین در این گروه چهارم نشد و به همین دلیل در جدول باقی ماند. همین باعث شد تفاضل گل مالزی با ما مساوی شود. تساوی در همه آیتیم‌ها کار را به شماری کارت زرد و قرمز کشاند و اینجا بود که ایران از مالزی عقب ماند و در نهایت با تعداد کارت بیشتر وداعی تلخ با رقابت‌ها داشت تا دوباره در حسرت المپیک باقی بمانیم.